

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **Lucky Money a.s.**, IČ 27205746, se sídlem K Výtopně 1224, Praha 5, zast. Mgr. Radkem Buršíkem, advokátem, se sídlem Na Strži 2102/61a, Praha 4, proti žalovanému: **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, se sídlem Na Františku 32, Praha 1, zast. JUDr. Tomášem Hlaváčkem, advokátem, se sídlem Kořenského 1107/15, Praha 5, o žalobě proti usnesení žalovaného ze dne 28. 11. 2020, č. j. MPO 324355/2021, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 10. 2022, č. j. 3 A 6/2021-83,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný usnesením ze dne 28. 11. 2020, č. j. MPO 324355/2021, podle § 14j odst. 4 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „rozpočtová pravidla“), a podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, zastavil řízení o žádosti žalobkyně o dotaci kterou podala v návaznosti na výzvu vyhlášenou žalovaným k Programu podpory podnikatelů postižených celosvětovým šířením onemocnění COVID-19 způsobeného virem SARS-CoV-2 „COVID - Nájemné“ (dále jen „Výzva“).

[2] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 13. 10. 2022, č. j. 3 A 6/2021-83, žalobu proti tomuto rozhodnutí žalovaného zamítl.

[3] V odůvodnění rozsudku městský soud nejprve citoval dotčená ustanovení rozpočtových pravidel. Zrekapituloval judikaturu správních soudů, podle níž rozhodnutí, kterým poskytovatel nevyhověl žádosti o dotaci, resp. zastavil řízení o žádosti o dotaci, není obecně vyloučeno ze soudního přezkumu. Městský soud se proto zabýval otázkou, zdali žalobkyně jako žadatelka o dotaci skutečně nepatřila do okruhu oprávněných žadatelů o dotaci uvedeného ve Výzvě. V této souvislosti odkázal na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb., podle něhož s ohledem na skutečnost, že na dotace není zásadně právní nárok, je soudní přezkum výše zmíněného rozhodnutí omezen, a na rozsudek ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Afs 8/2018-37, č. 3757/2018 Sb. NSS. Městský soud tak nebyl zásadně oprávněn v posuzovaném případě přezkoumávat obsah či nastavení dotačních podmínek a nebyl rovněž oprávněn posuzovat ani vymezení oprávněných žadatelů o dotaci. Mohl se tak námitkami žalobkyně zabývat pouze v rovině případného nedodržení nastavených podmínek žalovaným, pokud šlo o vymezení okruhu oprávněných žadatelů, nikoli z hlediska skutečnosti, zdali byly dotační podmínky nastaveny správně či vhodně.

[4] S ohledem na závěry citované judikatury správních soudů se městský soud dále zaměřil na posouzení žalobkyní rozporovaného čl. 4.1 písm. d) Výzvy, podle níž byl diskriminační a vytvářel nerovnost v zacházení se subjekty v obdobném postavení. Konstatoval, že za diskriminační úpravu lze považovat taková ustanovení, která by pro různé subjekty v obdobných situacích zakládala odlišná práva a povinnosti, nebo by na základě zdánlivě neutrálních ustanovení určité subjekty znevýhodňovala bez odůvodnění legitimním cílem, přičemž prostředky k jeho dosažení by nebyly přiměřené a nezbytné. V posuzovaném případě byly podmínky formulovány ve Výzvě tak, aby v obecné rovině působily vůči všem žadatelům stejně. Rovněž vyloučení žadatelů, kteří nesplňovali stanovené podmínky oprávněného žadatele o dotaci, bylo stejné pro všechny potenciální žadatele v obdobném postavení.

[5] Městský soud zdůraznil, že cílem předmětného dotačního programu bylo poskytnutí podpory podnikatelům provozujícím maloobchodní podnikatelskou činnost nebo poskytování služeb zákazníkům v provozovně (nebo její části, jež byla uzavřena) a s nimi přímo provozně souvisejícího zázemí, které užívali na základě nájemní smlouvy, jimž byl krizovými opatřeními vlády zakázán prodej zboží či poskytování služeb zákazníkům v těchto provozovnách, a tím snížena schopnost generovat tržby a platit nájemné. Stanovením podmínky v čl. 4.1 písm. d) Výzvy pak žalobkyně nebyla neoprávněně znevýhodněna, uvedené ustanovení tak nebylo diskriminační. Žalobkyně se nadto dovolávala kompenzace nákladů na nájemné za jinou osobu, tj. mateřskou společnost Rebuy Stars Office a.s. (dále jen „mateřská společnost“). Těmto podnikatelským subjektům však dotace nebyla určena. Předmětná dotace totiž mířila na náklady nájemného, které vznikly přímo podnikatelskému subjektu, jenž podal žádost o dotaci, nikoli subjektu odlišnému, byť majetkově spřízněnému. Městský soud uzavřel, že dotace v posuzovaném případě nebyla žalobkyni přiznána s odkazem na podmínku, která nebyla neopodstatněná a v demokratickém právním státě zcela zjevně nepřípustná.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Proti tomuto rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včasnou blanketní kasační stížnost, v níž označila důvody uvedené v ustanoveních § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[7] V jejím doplnění, jež Nejvyšší správní soud obdržel v zákonné měsíční lhůtě, stěžovatelka nejprve k podmínkám pro přiznání dotace odkázala na judikaturu správních soudů, podle níž musí být vymezeny jednoznačným, určitým a srozumitelným způsobem, dále nesmí být diskriminační či excesivní a nesmí sloužit ke generování neopodstatněných tržních výhod a příležitostí. Zmíněné standardy však předmětná Výzva nenaplnuje. Odkaz městského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 6 Afs 8/2018 je nepřiléhavý, jelikož se věnuje otázce přípustnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem.

[8] Dále stěžovatelka namítla, že předmětná podmínka v čl. 4.1 písm. d) Výzvy stanoví pro různé subjekty ve stejných podmínkách odlišná práva a povinnosti. Cílem předmětného dotačního programu byla náprava stavu vyvolaného omezujícím opatřením vlády. V takovém případě je mnohem méně přijatelné vyloučení některých potenciálních žadatelů o dotaci, kteří by s ohledem na cíl a smysl daného dotačního programu měli být kompenzováni. Cílem předmětného dotačního programu přitom bylo kompenzovat podnikatelským subjektům z vymezených oblastí (zejména maloobchodu) náklady na nájemné v důsledku uzavření jejich provozoven. Žalovaný však rozhodl o vyloučení z oprávněných žadatelů o předmětnou dotaci osob, které byly v obdobném postavení a jejichž pronajímatelem byla osoba spojená podle zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, a podle účetních a daňových předpisů. Přestože tak stěžovatelka hradila nájemné mateřské společnosti, nebyly jí tyto náklady kompenzovány. Provozovatelé maloobchodních prodejen hradící nájemné nespojené osobě byli na úkor stěžovatelky zvýhodněni, což vytváří tržní nerovnost. Pouhá skutečnost, že sídlila v prostorech náležejících spojené osobě, netvoří natolik odlišnou situaci, která by ji umožňovala vyloučit z oprávněných žadatelů o předmětnou dotaci. Ustanovení čl. 4.1 písm. d) Výzvy proto nebylo dostatečně legitimním kritériem.

[9] Podle stěžovatelky dále městský soud nejprve uvádí, co bylo cílem předmětného dotačního programu, následně však uzavírá, že stanovení podmínky uvedené v čl. 4.1 písm. d) Výzvy není diskriminační, resp. není na úkor stěžovatelky a osob nacházejících se ve stejném postavení. Zmíněné ustanovení však zakládá nerovnost pro subjekty, které se v minulosti rozhodly využívat prostory v majetku spojené osoby. Vzhledem k cíli a smyslu předmětného dotačního programu tak měla být stěžovatelka zahrnuta do okruhu oprávněných žadatelů o dotaci. Na základě rozhodnutí vlády totiž byla nucena uzavřít své provozovny a negenerovala příjmy, přesto musela nadále platit nájemné pronajímatelce, tj. mateřské společnosti. Ze skutečnosti, že podmínka uvedená v čl. 4.1 písm. d) Výzvy působí vůči všem osobám v obdobném postavení, nelze usuzovat na její nediskriminační povahu. Tímto pohledem by totiž nebyla diskriminační žádná podmínka v dotační výzvě. Rozhodný je však legitimní důvod této podmínky. Sám žalovaný od ní nadto v následující výzvě upustil, což svědčí o její nezákonnosti.

[10] Ačkoli si lze podle stěžovatelky představit, že snahou žalovaného bylo neposkytnout dotaci osobám, které se mohou případně snadněji domluvit na snížení či prominutí nájemného, obdobně si však lze podle stěžovatelky představit motiv žalovaného neposkytnout dotaci spojeným osobám, protože se obával obcházení dotačních podmínek zastíráním skutečného stavu a tvrzením nepravdivých skutečností ohledně podmínek nájmu sjednaného mezi spojenými osobami. Za účelem vyloučení této situace však slouží čestné prohlášení k žádosti o dotaci a kontrolní postupy žalovaného. Krajním prostředkem postižení popsaného jednání je trestní právo. Ani hypotetické podezření ze zneužití dotačních podmínek však není dostatečně legitimním důvodem pro vyloučení stěžovatelky z okruhu oprávněných žadatelů o předmětnou dotaci. Je totiž zřejmé, že i subjekty, jejichž pronajímatelem je spojená osoba, musí hradit nájemné, což uvedl rovněž městský soud v odst. 32 odůvodnění napadeného rozsudku. I mateřská společnost stěžovatelky tak měla náklady s pronájmem předmětných prostor, jelikož sama nebyla jejich vlastníci.

[11] S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[12] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti nejprve uvedl, že se plně ztotožňuje s rozsudkem městského soudu. Dále konstatoval, že bylo plně v dikci žalovaného, jak nastaví kritéria Výzvy, přičemž musel dbát na to, aby nedošlo k neodůvodněnému zvýhodnění či znevýhodnění určité skupiny žadatelů o dotaci. Výzva byla prvním nástrojem svého druhu ve zcela neočekávané pandemii, o níž žalovaný nevěděl, jak dlouho bude trvat, a jaký tak bude předpokládaný okruh oprávněných žadatelů. Postupoval proto tak, aby kompenzoval zejména subjekty, které nebyly součástí nejrůznějších ekonomicky spojených subjektů, holdingů, konsorcií či nadnárodních řetězců, jež měly i jiné prostředky na financování svých aktivit. K přehodnocení předmětného kritéria v čl. 4.1 písm. d) Výzvy nakonec přistoupil proto, že vzhledem k nadále trvajícím restrikcím bylo nutné, aby učinil další vstřícný krok s cílem ochránit subjekty, jimž hrozil úpadek. Součástí žádosti o předmětnou dotaci bylo rovněž čestné prohlášení, v němž však stěžovatelka prohlásila, že není osobou spřízněnou s pronajímatelkou provozovny, ačkoli si byla vědoma nepravdivosti tohoto údaje. V této souvislosti žalovaný poukázal na čl. 10.5 a čl. 8.12 Výzvy.

[13] Námitky stěžovatelky ohledně diskriminační povahy předmětného kritéria žalovaný odmítl a konstatoval, že je nutno Výzvu interpretovat s ohledem na jí sledovaný účel. Výzva byla koncipována tak, aby zvýšila likviditu podnikatelských subjektů, které měly s ohledem na aktuální ekonomickou a pandemickou situaci nejbližší k úpadku. Výzvou tak cílil na subjekty, které neměly jinou možnost finanční pomoci než žádost o nenárokovou dotaci od žalovaného. Stěžovatelka však je subjektem, který je plně vlastněn mateřskou společností, jež byla zároveň pronajímatelkou provozovny stěžovatelky. Nájemné nadto v plné výši vlastníku prostor hradila mateřská společnost. Stěžovatelka ani konkrétně neuvedla, jaké náklady na nájemné měly být formou dotačního programu pokryty. Žalovaný proto oprávněně nastavil kritéria Výzvy v souladu s jejím účelem. Stěžovatelkou odkazované kontrolní mechanismy čerpání dotace byly v posuzovaném případě vedlejšími okolnostmi. Závěrem žalovaný zdůraznil, že stěžovatelce byly v rámci nejrůznějších dotačních programů v souvislosti s pandemickou situací poskytnuty dotace v celkové výši 24.671.676,58 Kč.

[14] S ohledem na tyto skutečnosti žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

pokračování

III. Posouzení kasační stížnosti

[15] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Stěžovatelka v kasační stížnosti odkázala na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[16] Podle písm. a) zmíněného ustanovení *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.* Podle písm. d) téhož ustanovení *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.*

[17] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, jejíž důvodnost by sama o sobě postačila k jeho zrušení. Již v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, Nejvyšší správní soud akcentoval, že „*není-li z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu zřejmé, proč soud nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení v žalobě a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, nutno pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby. Soud, který se vypořádává s takovou argumentací, ji nemůže jen pro nesprávnost odmítnout, ale musí také uvést, v čem konkrétně její nesprávnost spočívá.*“ V obdobném duchu se nese i navazující judikatura, která zásadně pohlíží na nevypořádání žalobních námitek jako na důvod pro zrušení rozhodnutí soudu (srov. kupříkladu rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2009, č. j. 8 Afs 73/2007-78, či ze dne 24. 3. 2010, č. j. 1 Afs 113/2009-69). Bohatá rozhodovací činnost se váže též k otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí z důvodu jeho nesrozumitelnosti (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-75, či ze dne 22. 9. 2010, č. j. 3 Ads 80/2009-132).

[18] V nyní posuzované věci nicméně Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu nepřezkoumatelným neshledal. Z odůvodnění rozsudku je seznatelné, jakými úvahami se při rozhodování věci řídil a k jakým závěrům po posouzení všech relevantních skutečností případu dospěl. S právními názory městského soudu ostatně stěžovatelka v kasační stížnosti polemizuje.

[19] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nebyl naplněn.

[20] Nejvyšší správní soud dále souhlasí se stěžovatelkou, že dotační podmínky musí být vymezeny jednoznačným, určitým a srozumitelným způsobem, dále nesmí být diskriminační či excesivní a nesmí sloužit k vytváření neopodstatněných tržních výhod a příležitostí. Již v rozsudku ze dne 30. 9. 2015, č. j. 9 Ads 83/2014-46, č. 3324/2016 Sb. NSS, totiž rozšířený senát Nejvyššího správního soudu konstatoval, že „*pro demokratický právní stát je charakteristický princip právní jistoty, spočívající mimo jiné v tom, že právní pravidla*

budou jasná a přesná a budou zajišťovat, že právní vztahy a jejich důsledky zůstanou pro adresáty pravidel předvídatelné. Princip právní jistoty je třeba spojit se zákazem svévole.“ Ačkoli je tak rozhodování poskytovatele dotace založeno zejména na jeho volném uvážení, přesto má rozhodování o poskytnutí dotace vždy své limity. Předem stanovená kritéria pro rozhodování proto nesmí být excesivní, tj. nemohou například stanovovat diskriminační podmínky, na základě nichž by mělo být rozhodováno. Stejně tak nesmí být excesivní či svévolná aplikační praxe poskytovatelů dotace.

[21] V rozsudku ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Afs 8/2018-37, č. 3757/2018 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud však uvedl, že *„rozhodování o tom, jaké oblasti veřejného zájmu budou podporovány, za jakých podmínek a jakým subjektům (zda soukromým či veřejným, zda podnikatelským či nepodnikatelským, atd.) bude možné veřejné prostředky poskytnout, je otázkou politickou a správní soudy nemohou do této činnosti státu zasahovat.*“ V této souvislosti Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že podle rozpočtových pravidel na dotaci není právní nárok, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Rovněž v již citovaném rozsudku ve věci sp. zn. 9 Afs 83/2014 Nejvyšší správní soud uvedl, že soudní přezkum rozhodnutí poskytovatele dotace o jejím neposkytnutí žadateli neznamená nahrazení správního uvážení uvážením soudu. Případný soudní přezkum negativních rozhodnutí o tzv. „nenárokových“ dotacích je totiž omezen na posouzení řádného procesu, který garantuje rovnou ochranu práv a rovné zacházení se všemi žadateli za obecným způsobem stanovených podmínek. Zjednodušeně řečeno, žadatel nemá právo na „výsledek“, ale na „řádný proces“ s ním související. Ten je určen právními předpisy, podmínkami danými v dokumentech, na které právní tituly poskytnutí dotace odkazují, respektive základními procesními zásadami určujícími postup orgánů veřejné moci v právním státě.

[22] Podstatné tak je, že poskytování dotací ze státního rozpočtu je ovládáno vrchnostenským postavením poskytovatele dotace. Z tohoto jeho postavení, na rozdíl od postavení účastníka soukromoprávních vztahů, tedy plyne, že může autoritativně rozhodovat o podmínkách poskytnutí dotace, které jsou předmětem jednání mezi ním a příjemcem dotace pouze v té míře, jak stanoví zákon, či v limitech, jež stanoví sám poskytovatel dotace. Záleží pak na příjemci dotace, zda tyto podmínky akceptuje. Samotným smyslem aktu přijetí dotace totiž je, že příjemce přijímá určité dobrodiní ze strany státu a jakousi protiváhou tohoto dobrodiní není (na rozdíl od soukromoprávních vztahů) jeho protiplnění ve prospěch poskytovatele dotace, ale právě akceptace podmínek, za nichž je dotace přijímána. Ke stejnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 21. 7. 2005, č. j. 2 Afs 58/2005-90, a ze dne 29. 10. 2009, č. j. 1 Afs 100/2009-63, č. 2332/2011 Sb. NSS.

[23] Stěžovatelka namítla, že podmínka stanovená v čl. 4.1 písm. d) Výzvy výše vymezená kritéria nesplňuje. Pro různé subjekty ve stejných podmínkách totiž stanoví odlišná práva a povinnosti. V důsledku opatření vlády byla nucena uzavřít své provozovny a nevytvářela příjem, přesto však musela nadále platit nájemné, které jí však nebylo kompenzováno. Správně tak měla být zahrnuta do okruhu oprávněných žadatelů o předmětnou dotaci.

[24] Nejvyšší správní soud k uvedené námitce stěžovatelky konstatuje, že žalovaný přesvědčivě vysvětlil, z jakého důvodu při stanovení podmínky uvedené v čl. 4.1 písm. d) Výzvy vyloučil z okruhu oprávněných žadatelů o dotaci vzájemně spojené osoby.

pokračování

Konstatoval, že cílem výzvy bylo pomoci v neočekávané pandemické situaci zejména subjektům, které nebyly součástí nejrůznějších ekonomicky spojených subjektů, holdingů, konsorcií či nadnárodních řetězců, jež měly i jiné prostředky na financování svých aktivit a jež byly nejvíce ohroženy úpadkem. Z uvedeného vyplývá, že žalovaný se zaměřil zejména na skutečnost, že ačkoli byla s ohledem na opatření vlády nucena své provozovny uzavřít rovněž stěžovatelka, nenacházela se v obdobné ekonomické situaci jako ostatní provozovatelé maloobchodu a poskytovatelé služeb, kteří nebyli součástí ekonomicky spojených subjektů.

[25] Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval výše, správní soudy nejsou s ohledem na závěry citované ustálené judikatury oprávněny nahrazovat předestřenou volnou úvahu při vymezování dotačních programů poskytovatelů dotací vlastními závěry či právními názory. Žalovaný pak přesvědčivě vysvětlil, z jakých důvodů podmínkou vymezenou v čl. 4.1 písm. d) Výzvy vyloučil z okruhu oprávněných žadatelů o předmětnou dotaci právě stěžovatelku a z jakých důvodů tak učinil. S ohledem na uvedené je zřejmé, že stěžovatelka nevystupovala při podávání žádosti o předmětnou dotaci ve stejné ekonomické situaci jako subjekty, které nebyly součástí ekonomicky spojených subjektů. Nejvyšší správní soud se proto neztotožnil ani s námitkou stěžovatelky, že byla na úkor ostatních nespojených provozovatelů maloobchodu znevýhodněna.

[26] V tomto ohledu nelze pominout skutečnost, že pronajímatelkou stěžovatelky byla její mateřská společnost, nikoli třetí osoba. Sama stěžovatelka pak uvedla, že mateřská společnost hradila nájemné provozoven, které následně ke svému podnikání užívala stěžovatelka, jejich vlastníkově. Jak správně konstatoval již městský soud v napadeném rozsudku, stěžovatelka zamýšlela žádostí o předmětnou dotaci kompenzovat náklady, které vznikly jinému, ač ekonomicky spojenému, subjektu. Sama přitom uvedla, že nájemné vlastníkově prostor, kde měla stěžovatelka provozovny, hradila mateřská společnost.

[27] Z uvedeného tak vyplývá, že stěžovatelka nebyla na úkor provozovatelů maloobchodních provozoven hradících nájemné nespojeným osobám znevýhodněna a předmětnou podmínkou uvedenou v čl. 4.1 písm. d) Výzvy nebyla diskriminována. K obdobnému závěru ostatně Nejvyšší správní soud dospěl již v rozsudku ze dne 30. 6. 2023, č. j. 8 Afs 351/2021-43, v němž se zabýval totožnou podmínkou stanovenou v rámci dotačního programu „COVID - Nájemné Výzva 2“.

[28] Stěžovatelka dále namítla, že za legitimní důvod pro její vyloučení z okruhu oprávněných žadatelů o předmětnou dotaci nelze považovat skutečnost, že její provozovny sídlily v prostorách pronajímaných mateřskou společností stěžovatelky a že platila nájemné spojené osobě. Jak však Nejvyšší správní soud uvedl již výše, správní soudy zásadně nejsou oprávněny přezkoumávat obsah či nastavení dotačních podmínek, a nejsou tak oprávněny posuzovat ani vymezení okruhu oprávněných žadatelů o dotaci, pokud není některá z podmínek dotace neopodstatněná a zcela zjevně nepřiměřená. Jejich role nastává až v dalším kroku, tj. při přezkumu dodržení nastavených podmínek.

[29] Nejvyšší správní soud doplňuje, že každá výzva k podávání žádostí o dotaci musí být v souladu s dotační politikou Evropské unie, jakož i s ní dojednanou strategií každého členského státu a pravidly dotačního programu. Pokud by členský stát nedodržel základní

zásady, jako je např. rovné zacházení, či dotace poskytoval v rozporu s dotační politikou Evropské unie, případě v rozporu s pravidly přípustnosti subvencování, neposkytla by Evropská unie na takto realizované projekty finanční prostředky ze strukturálních fondů, přičemž dotčený stát by mohl být příslušnými orgány Evropské unie sankcionován za své jednání [např. z nařízení č. 1303/2013 vyplývají rozsáhlé mechanismy pro zajišťování a kontrolu čerpání prostředků z evropských strukturálních a investičních fondů]. Nelze se tedy obávat, že by zde byl nějaký prostor pro libovůli státu a nepřípustnou diskriminaci. V posuzovaném případě přitom již městský soud konstatoval, že Výzva splňovala kritéria dotační politiky Evropské unie.

[30] Ačkoli tak předmětná dotace byla určena na pomoc provozovatelům maloobchodu, kteří v důsledku uzavření jejich provozoven opatřením vlády nemohli vytvářet příjem, bylo věcí žalovaného určit okruh potenciálních příjemců dotace, resp. vyloučit z tohoto okruhu žadatele, kteří jsou spojenými osobami. V posuzovaném případě zároveň předmětná podmínka Výzvy nedosáhla ani z povahy věci extrémní intenzity, aby bylo možno hovořit o podmínce neopodstatněné a v demokratickém právním státě skutečně zjevně nepřípustné, jak opakovaně zdůraznil Nejvyšší správní soud ve své ustálené judikatuře. Případný zásah soudu založený na věcném posouzení podmínek obsažených v dotační výzvě přitom připadá v úvahu pouze ve zcela výjimečných případech, který v nyní posuzovaném případě nenastal.

[31] Se stěžovatelkou vzhledem k výše uvedenému proto nelze souhlasit ani v tom ohledu, že v případě, kdy se žalovaný obával zneužití předmětné dotace právě spojenými subjekty, disponoval čestným prohlášením žadatele o dotaci a zároveň měl za účelem jejího zneužití kontrolní postupy. Nelze přisvědčit ani tvrzení, že v případě, kdy žalovaný uvedenou podmínku z následujících obdobných dotačních výzev vypustil, sám potvrdil, že byla nezákonná. Nejvyšší správní soud k uvedeným námitkám stěžovatelky opakuje, že bylo věcí žalovaného stanovit dotační podmínky včetně případného omezení okruhu oprávněných žadatelů o předmětnou dotaci. V posuzovaném případě přitom Nejvyšší správní soud neshledal podmínku uvedenou v čl. 4.1 písm. d) Výzvy za neopodstatněnou a v demokratickém právním státě zjevně nepřípustnou či diskriminační. K obdobným závěrům pak dospěl rovněž městský soud v napadeném rozsudku a Nejvyšší správní soud jim nemá co vytknout.

[32] Nejvyšší správní soud proto uzavírá, že městský soud posoudil všechny sporné právní otázky správně, a důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak nebyl naplněn.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně podle § 60 odst. 1 věty první a § 120 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Stěžovatelka v něm totiž neměla úspěch a žalovanému Nejvyšší správní soud náhradu nákladů na zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti nepřiznal, jelikož v soudním řízení správním vystupoval jako účastník orgán veřejné správy v oboru své působnosti a nechal-li se v takovém řízení zastoupit

pokračování

advokátem, nejedná se o důvodně vynaložený náklad (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, č. j. 6 As 40/2006-87, č. 1260/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. října 2023

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu